

Kindgericht werken in de kleutergroepen op basisschool Harten4

Kindgericht werken – de 10 ankers

Wij stimuleren de ontwikkeling van onze kleuters door kindgericht te werken. Onderstaande 10 Ankers geven ons hiervoor houvast.

1. Uitgaan van de drie pedagogen

De eerste pedagoog (het kind en de ander) is bijvoorbeeld te zien door de toepassing van de evaluatiekring na het werken, het gebruik van het handje (vraag het de kinderen) en het gebruiken van het hoekenblad aan het begin van een thema.

De tweede pedagoog (de volwassene) komt voornamelijk terug in de houding van de leerkracht in de groep. Daarnaast wordt een thema, na input van de kinderen, verder uitgewerkt. Hierbij houden we rekening met de doelen zodat het aanbod beredeneerd is.

De derde pedagoog (de ruimte) is volop in ontwikkeling binnen de groepen. In onze hoeken worden zoveel mogelijk echte en realistische materialen geplaatst. Door de hoeken te blijven verrijken en met het thema mee te laten kleuren prikkelen we de kinderen tot spel, ontdekken en leren.

2. Kennis over ontwikkeling

De inhoudslijnen van het Kan! geven de leerkrachten de kennisbasis om ruimte te geven, te improviseren en los te laten zodat kinderen zelf ontdekkingen kunnen doen in betekenisvolle situaties. De leerkrachten kunnen vanuit de verwondering van de kinderen werken, met het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen voorop, omdat ze kennis hebben van de ontwikkelingslijnen.

3. Een uitdaging versus een opdracht

We geven onze kleuters zoveel mogelijk uitdagingen in plaats van opdrachten. Een opdracht leg je op, een kind doet dit vooral voor jou. Een uitdaging prikkelt het kind zelf: het kind is zelf benieuwd en gemotiveerd uit te zoeken of het hem inderdaad zal lukken. Kinderen bepalen in principe zelf wat ze doen tijdens de werkles, vanuit de eigen betrokkenheid geven wij het kind uitdagingen richting alle ontwikkelingsgebieden.

4. Procesgericht versus productgericht

Procesgericht werken draagt bij aan de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van het kind. Als leerkracht geef je een bepaald kader, maar het kind mag binnen dat kader eigen keuzes maken. De leerkracht heeft daarbij een begeleidende rol, heeft geen oordeel maar zoekt mee binnen het proces van het kind. Een begeleidende leerkracht luistert, stelt vragen en analyseert. Zo probeert de leerkracht vooral het kind actief te houden, zelf na te laten denken en oplossingen te laten zoeken.

5. Documenteren

Het gaat er bij dit anker om niet alleen naar de opbrengst te kijken, maar ook en vooral naar het proces. We documenteren op drie verschillende manieren: het groepsboek, zichtbaar maken van het proces (bijvoorbeeld foto's van een knutselactiviteit en de producten),

reflectie van het kind n.a.v. spel (proces en resultaat) in de hoek (bijvoorbeeld bij foto's van de verschillende stappen van een bouwwerk of alleen een foto van het eindresultaat).

6. Uitgaan van het competente kind

Bij dit anker gaat het erom dat kinderen vooral zelf aan de slag gaan. De leerkrachten kijken bewust naar hun eigen gedrag en zien dat de kinderen veel zelf kunnen en willen doen in de groep. De leerkrachten ontwikkelen bij de kinderen een verantwoordelijkheidsgevoel voor de gang van zaken in de groep. Dit doen we o.a. door het inzetten van Vraag het de Kinderen, het hoekenblad bij een thema en het taakje dat ieder kind heeft.

7. Inspelen op kinderen

Naast het plan voor het thema blijven de leerkrachten inspelen op waar de kinderen mee komen. Na de prikkeling van een nieuw thema bekijken de leerkrachten waar de kinderen mee gekomen zijn en daarna wordt het thema verder voorbereid. Tijdens het thema kan ook nog een nieuwe weg ingeslagen worden als kinderen daarmee komen. Door te observeren tijdens het spel en de evaluatiekring van de werkles kunnen nieuwe plannen gezien, gemaakt en geprikkeld worden.

8. Kijken achter het gedrag van kinderen

De kern van kijken achter het gedrag is dat de leerkracht altijd op zoek gaat naar wat er achter het gedrag van het kind schuilgaat. Op deze manier maak je voor kinderen inzichtelijk wat de oorsprong van hun gedragingen is en waartoe deze leiden. Door eerst in te leven en het gedrag te accepteren en daarna samen naar een andere manier van oplossen te kijken voelen kinderen zich gehoord en geaccepteerd.

9. De verwondering in ere houden

Bij dit anker staat het luisteren naar de vragen van kinderen centraal. Waar verwonderen zij zich over? Waar willen ze meer over weten of onderzoeken. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en gemotiveerd om nieuwe dingen te ontdekken en te leren. Als kinderen dingen mogen onderzoeken die zij zelf interessant vinden, zijn zij erg gemotiveerd. Hier spelen de leerkrachten zoveel mogelijk op in: tijdens de prikkeling van een thema, maar ook in de hoeken, tijdens het buitenspelen en in de kring.

10. Vraag het de kinderen

In dit anker ligt de nadruk op het vormen van je groep, samen mét je groep, en daarmee het bevorderen van de zelfstandigheid van het individuele kind, alsmede de groep als geheel. Met het traject Vraag het de kinderen geven de leerkrachten de kinderen vertrouwen en verantwoordelijkheid, mogen ze proberen, fouten maken en twijfelen. Niet alleen op het gebied van regels en afspraken vragen de leerkrachten het de kinderen, maar ook op de inhoud van het onderwijs. Zo vragen de leerkrachten bijvoorbeeld wat de kinderen in de hoeken kunnen gaan spelen, wat we daarvoor nodig hebben, wie het mee kan nemen en wie het 'even op wil schrijven'.